

system was conducted, exposure of problems and feature of market of bank products in Ukraine in modern terms. Potential possibilities and ways of increase of efficiency of marketing activity are certain in commercial banks.

Keywords: bank, bancovsciy product, bancovsciy marketing, client, commercial bank, banking system, Internet – technologies, Internet-bancing, marketing conception.

Список використаних джерел:

1. Лютий І.О., Солодка О.О. Банківський маркетинг: Підручник для студ. вищ. навч. закл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 776 с.
2. Галанов В. А.. Основи банківської справи: підручник. - М.: ФОРУМ ИНФА М, 2008. - 288 с.
3. Нікітін А.В. Маркетинг у банку. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с.
4. Новікова І.В., Худолій Л.М., Денисенко М.П., Кабанов В.Г. Банківський маркетинг. – К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2003. – 155 с.
5. Лобанова Т.Н. Банки: организация и персонал. Современная концепция управления. Специализированный обучающий кейс-курс. – М.: БДЦ-пресс, 2000. – 108 с.
6. Романенко Л.Ф. Банківський маркетинг: Підручник/ Л.Ф. Романенко; - К.: ЦНЛ, 2004.- 344 с.
7. Павлюк В. Аналіз процесу стратегічного маркетингового планування в банківській сфері // Банківська справа. – 2003.- № 6. – С. 30-38.
8. Бондаренко А.Ф. Маркетингова політика як невід'ємна складова інноваційного менеджменту банку / А.Ф. Бондаренко // Вісник Української академії банківської справи.- 2004.- № 2.- С.66-72.
9. Владиславлев Д.Н. Энциклопедия банковского маркетинга: Наукове видання. / Д.Н. Владиславлев - М.: Ось-89, 2006.- 256 с.
10. Ніколаєнко А.А. Особливості маркетингової діяльності банку / А.А. Ніколаєнко// Банківська справа (укр.).- 2001.- № 1.- С.35-40.

УДК 332.1:330.8

Петренко М.П.

ФЕНОМЕНОЛОГІЯ МІСТА, ВИМІРИ ВИЗНАЧЕННЯ І ТИПОЛОГІЯ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Економічна діяльність на протязі всієї історії людства, була основою його життєдіяльності. Локалізація великої кількості людей в межах міст, зробила їх найрепрезентативнішим предметом досліджень соціально-економічної динаміки. Загальна логіка розвитку наукового знання, що тяжіє до постійної диференціації та спеціалізації, призвела до виділення економіки міста у самостійний напрям досліджень. Отже, як за формально-логічними обставинами, так і за емпіричною даністю, можемо стверджувати про існування феномену міста та необхідність визначення його онтологічних та структурно-функціональних характеристик.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Складність змістових характеристик феномену міста та неоднозначність його ролі у розвитку соціально-економічних відносин відображається у великій кількості сучасних досліджень. Обґрунтуванню визначальних характеристик та їх сполучень для визначення дефініції міста присвятили свої роботи: Бабаєва В.М., Балик Т.В., Гринчук Н., Лисяк Н.М., Мочерний С.В., Шкабаро В.М. та ін. На визначення класифікаційних критеріїв та їх систем для подальшої типізації феномену міста, спрямовані дослідження: Герасимчук З.В. та Середи О.В., Коваленко П.С., Корецького Л.М., Круша П.В., Степаненко А.В. та ін. Подібний до

обраного автором статті підхід, використовується О.С. Мельничук для формування правового образу міста.

Формулювання завдання дослідження.

Експонентна плинність сучасних соціально-економічних відносин, постійно змінює зміст та визначальні характеристики відповідних складових елементів. Формування образу феномену міста, закладає підвалини певної сталості та впорядкованості у процес дослідження розвитку урбанізованого простору.

Метою представленого дослідження визначено формування синтетичної дефініції поняття «місто», що враховує всі використовувані виміри його характеристики, а також, розробка мультикритеріальної типології міст України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Що спонукає людей жити разом? Певна сукупність трансцендентальних характеристик людської свідомості та природи в цілому визначає онтологію буття людського суспільства. А от же, і форми організації його життєдіяльності.

Вихідною характеристикою людської природи є, звичайно, її біосоціальний характер. І більше ніж визначив Арістотель, навряд чи можливо сказати. За Арістотелем, людина – політична істота, тобто, соціальна, така що несе в собі інстинктивне прагнення до «спільного співжиття» [1]. Співіснування виховує в людині усвідомлення необхідності інтелектуального і морального життя, сприйняття таких понять, як добро і зло, справедливість і несправедливість. Першим результатом соціального життя Арістотель вважав створення сім'ї та виникнення економіки, поняття похідного від «ойкономія», що відображає господарську діяльність, мистецтво ведення домашнього господарства, виробництва благ необхідних для життя, таку діяльність з точки зору сучасної семантики, можна ототожнити з виробничою сферою. Але, одночасно з ойкономією Арістотель вирізняє та протиставляє їй ще одну сферу економіки – хрематистику, яка ототожнюється з мистецтвом наживати статки за рахунок лихварства, що черпає свій прибуток з самих грошей, а не з речей, до поширення яких були введені гроші. Гроші мали полегшити торгівлю, але лихварський відсоток збільшує самі гроші. Як на нашу думку, на прочуть чітко визначення причин всіх економічних криз сучасності. [2, с. 395 – 401].

Біосоціальна природа людини доповнюється інтелектом та свідомістю, що надають змогу визначати каузальність буття, та своє місце в світі через призму свого «Я». Антиномія індивідуального егоцентризму та необхідності жити в межах суспільства детермінує постійний пошук ефективних форм суспільної організації.

Однією з основних, загально визнаних рушійних сил соціально-економічного розвитку виступає закон постійного зросту матеріальних та духовних потреб, як окремої людини, так і суспільства в цілому. Обмеженість наявних ресурсів і тяжіння до зросту наявних благ, розвиває у людей так звану підприємницьку функцію. Тобто, здатність визначати сфери економічної діяльності та її засоби, за використання яких можна отримати найбільший прибуток. Розвиток теорії і практики підприємництва, призводить до появи знань і про закономірності розміщення продуктивних сил: штандорт промислового підприємства, мінімізація транспортних та ресурсних витрат, економія на масштабі та концентрації виробництва при збільшенні ступеню агломерації, вигідне географічне розміщення. Всі ці фактори стають основою сучасних синергетичних уявлень про механізми розміщення продуктивних сил та причини постійного росту урбанізованого простору.

Таким чином, соціальна обумовленість людського буття, егоцентричне тяжіння до постійного збільшення матеріальних та духовних благ, підприємницька функція та загальна раціоналізація економічної діяльності (розподіл праці) в умовах обмеженості ресурсів призводять до появи міст, та до їх подальшого розвитку у полюси та адміністративні центри соціально-економічного та політичного життя.

Міста, як надскладні та масштабні соціально-економічні системи, потребують ефективного управління, що засновується на принципах самоврядування та адміністративної і фінансової децентралізації на рівні країни.

Враховуючи обсяги повноважень та наявних ресурсів, органи місцевої влади у містах: міські ради та їх виконавчі органи, мають можливість самостійно визначати пріоритети соціально-економічного розвитку міст, у межах діючого законодавства. У відповідності до ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування» до повноважень міських рад належать: затвердження регламенту ради; затвердження та утворення за пропозицією міського голови структури виконавчих органів ради; прийняття рішень про проведення місцевих референдумів; прийняття рішення щодо дострокового припинення повноважень міського голови; затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку; затвердження місцевого бюджету; внесення змін до нього; затвердження звіту про виконання відповідного бюджету; встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України; утворення цільових фондів, затвердження положень про ці фонди; прийняття рішень щодо здійснення місцевих запозичень; прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах, а також земельному податку; встановлення для підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету; прийняття рішень щодо відчуження відповідно до закону комунального майна; затвердження місцевих програм приватизації, а також переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації; прийняття рішень про передачу іншим органам окремих повноважень щодо управління майном, яке належить до комунальної власності відповідної територіальної громади, визначення меж цих повноважень та умов їх здійснення; утворення у разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення з іншими суб'єктами комунальної власності спільних проектів або спільного фінансування комунальних підприємств, установ та організацій, визначення повноважень цих органів; вирішення відповідно до закону питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення, а також про скасування такого дозволу; прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; затвердження в установленому порядку місцевих містобудівних програм, генеральних планів забудови відповідних населених пунктів; встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність та ін. [3].

Складність самого феномену міста та соціально-економічна обумовленість його характеристик детермінують формування різноманітних, спеціалізованих вимірів визначення його сутності та інтерпретації. Звичайно, базовим у цьому напрямі є спеціально-науковий розподіл. Оскільки, певні дефініції поняття «місто», визначаються в межах різних наук та предметних областей дослідження: географії, історії, економіки, соціології, антропології, політології, державного управління та ін. Одночасно зауважимо, що більшість дослідників визнають факт відображення основних соціально-економічних та соціально-демографічних ознак міста у визначенні Ф. Ратцеля: «Місто – концентроване поселення людей, зайнятих несільськогосподарською діяльністю».

Визначені в ході антропологічного аналізу детермінанти виникнення та перетворення міста на центр соціально-економічного розвитку, задають, на нашу думку, загальну архітектоніку вимірів відповідної дефініції.

Соціальна обумовленість людської діяльності, відображається у відповідному вимірові категоріального осмислення сутності феномену міста. В межах відповідної наукової бази місто розглядається класиками німецької урбаністичної соціології М. Вебером та Г.Зіммеlem – як простір концентрованої соціальної взаємодії. З відмінністю у

тому, що М.Вебер звертається до аналізу розвитку міст як універсальних соціальних організацій під кутом загальної соціально-економічної та адміністративно-політичної динаміки: «Місто – це територія ринку, грошової економіки, розподілу праці та спеціалізації професійних задач», «Об'єднання на ґрунті не обов'язково спільного проживання на певній території, але завжди у формі громадського союзу – із спільним культом і спільними інтересами [4]. Г. Зіммель, формує суб'єктивну картину відносин між людиною і містом, розвиває вчення про міський спосіб життя, що забезпечує індивідуалізацію та збільшення масштабів особистої свободи на тлі спустошення духовного життя та культурних форм, збереження особистої ідентичності та задоволення потреб на умовах анонімності, все це проблеми, що формують урбанізований простір. Який, за Р. Декартом – є місцем де необхідно шукати усамітнення [5].

Подальшої концентрації соціального змісту дефініції міста набувають у визначеннях сучасних науковців. Я.В. Верменич: «Місто розглядається і як складний соціокультурний організм, і як результат тривалої еволюції міського соціуму у напрямі оволодіння функціями концентрації населення й капіталу, виробничих, задоволення різноманітних потреб тощо» [6].

Н. Гринчук визначає місто як історично обумовлений простір розвитку людської праці, ступінь його розвитку відображає цивілізаційний щабель та підпорядковується законам природи і суспільного прогресу [7].

Т. Меліхова, аналізуючи урбанізований ландшафт, як різновид антропогенного ландшафту, вказує на те, що «...місто – це сукупність різних видів антропогенних ландшафтів, у формуванні та розвитку яких брала безпосередню або опосередковану участь людина. Розвиток міста пов'язаний з діяльністю людини і насамперед із задоволенням її потреб» [8].

Жаклін Боже-Гран'є, вивчаючи місто з позицій функціонального підходу, приходиться до висновку про те, що воно є результатом взаємодії людини та природи [9].

Економіка, була і залишається основою життєдіяльності суспільства, з'являючись на найранніших стадіях його розвитку, вона відображає узагальнені характеристики соціуму. Економічний вимір дефініції міста базується на відображенні аграрного та промислового розподілу праці. Так, ще у ХІХ ст. французькі історики О. Тьєрі, Ф. Гізо визначали місто виходячи з розділення промислового та аграрного виробництва. У марксизмі акцент робився на відокремленні ремесла від землеробства.

Відповідних позицій дотримувались й дослідники другої пол. ХХ-поч. ХХІ ст. Наприклад, місто, як населений пункт, жителі якого зайняті переважно поза сільським господарством, визначають Г.М. Лаппо та Б.С. Хорев [10].

Економічний вимір міста відображений в енциклопедичній дефініції: «територіально-концентрована форма зосередження різних сфер (матеріальних і нематеріальних), галузей і видів діяльності, а, отже, і головної продуктивної сили та стилю життя [11].

Деталізовану характеристику міста в межах економічного виміру наводить у своєму дисертаційному дослідженні Н.М. Лісяк: «адміністративно-територіальна одиниця, яка має визначені межі, специфічну освоєність території, де переважають ділянки (понад 75%) з несільськогосподарськими функціями, є місцем концентрації капіталу, видів економічної діяльності, економічних і соціальних благ та населення, понад 75% якого зайнято в несільськогосподарських підприємствах, установах, організаціях [12].

Усвідомлена необхідність управління суспільними процесами детермінує формування політико-правової системи. В її межах, містам відведено роль територіальних адміністративних центрів. Отже, особливий адміністративно-правовий статус вимагає відображення відповідного виміру у визначенні міста. Найближчими до відповідних позицій є визначення, сформовані в межах географічних та управлінсько-правових

досліджень. Так, географічний словник, містить наступне визначення міста: «Населений пункт, віднесений законодавством країни до категорії міст» [13].

Визначений законодавством офіційний адміністративний і територіальний статус міста та наявність офіційних органів самоврядування визначаються в якості основних класифікаційних ознак міста у визначеннях М. Шаповала та В. Шкабаро [14, 15].

Визначення складних феноменів традиційно відбувається і в межах міждисциплінарного підходу, за якого, дефініція міста відображає весь набір його основних характеристик, пов'язаних у цілісну систему діалектикою суспільного життя. Відображаючи мільтисистемність урбанізованого простору Р. Гуляк, характеризує місто як історично обумовлену форму поселення, що характеризується певною територією та кількістю мешканців, має внутрішні зв'язки та створює умови для задоволення потреб особистісного розвитку, в умовах різноманітності людської діяльності в конкретних економічних, політичних та соціальних умовах.

В межах структурно-функціонального підходу наводяться і більш конкретні визначення, що вміщують перелік сфер життєдіяльності, сконцентрованих у містах: населення, виробництво, послуги, фінанси, соціальна сфера, юриспруденція, освіта та охорона здоров'я, правопорядок [16].

Відображенням відповідної концепції є визначення міста Т. Балик – як складної, відкритої, квазірівноважної системи, що виконує промислові, організаційно-господарські, транспортні, культурні та інші функції [17].

Синтез дефініцій міста сформованих у межах різних вимірів його концептуалізації, не залишає вибору щодо панівного підходу, яким, на нашу думку, має бути саме міждисциплінарний підхід. За визнання його панівного, методологічного впливу та врахування загальних характеристик постіндустріального етапу розвитку соціально-економічних відносин, визначити місто можна, як антропогенну, мультифункціональну в соціально-економічну плані, територіально-визначену систему спільного проживання людей, що сформувалася на основі закономірностей розміщення виробництва і політико-адміністративного розвитку, та характеризується наявністю умов для задоволення постійно зростаючих матеріальних і нематеріальних потреб (рис. 1).

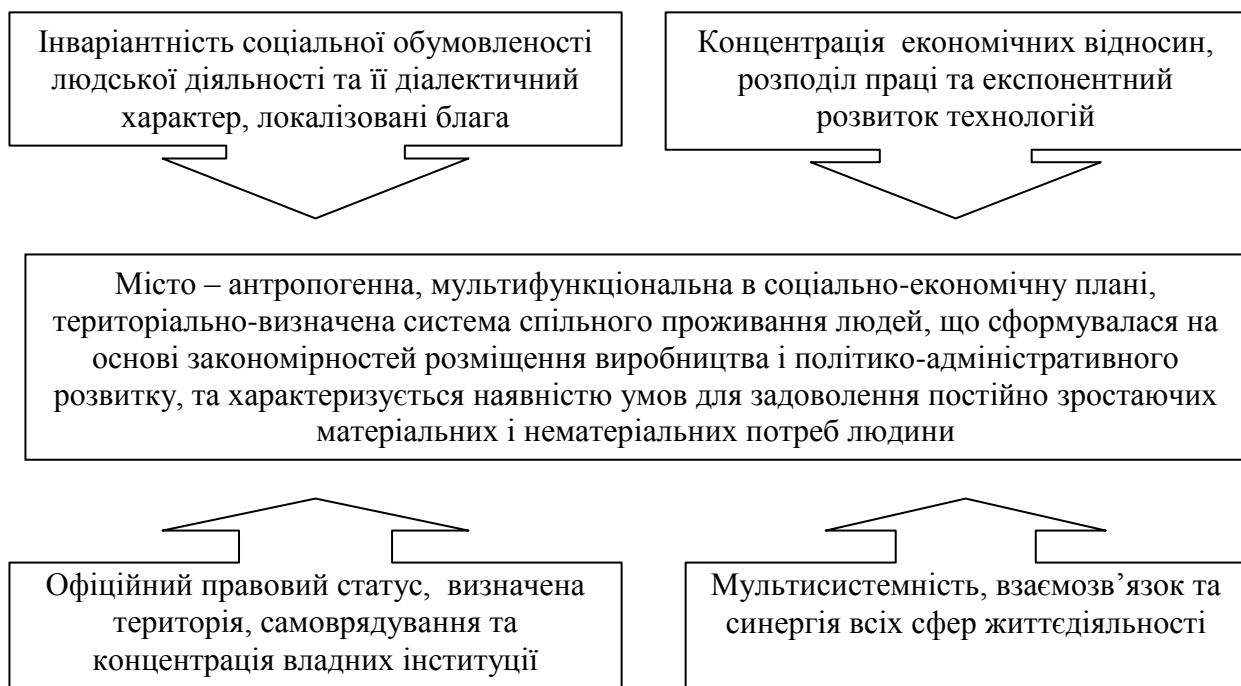

Рис. 1. Концептуалізація змісту поняття «місто» на основі синтезу наявних вимірів у відображенні його сутності

Функція, не дарма з латинської перекладається як – призначення. Саме призначення того чи іншого феномену визначає його онтологію та змістовні характеристики. Місто, на наше глибоке переконання, існує доти – доки виконує функцію середовища існування для великої кількості людей.

В Україні нараховується 460 міст, в яких сконцентровано дві третини населення та біля 80% промисловості. Звичайно, міста дуже сильно відрізняються за своїми основними ознаками: кількістю населення, географічним розташуванням, специфікою економічного розвитку, галузевою приналежністю містоутворюючих підприємств, функціональною спеціалізацією в ринковій та адміністративно-політичній інфраструктурі, місцем у глобальному каркасі світової економіки та ін.

Демографічний підхід визначає в якості найбільш наочної характеристики міста – кількість населення. За прийнятою в Україні класифікацією, що міститься у Державних будівельних нормах «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» (ДБН 360-92), міста розподіляються на відповідні групи поселень (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація міст України за кількістю населення (ДБН 360-92)

Групи поселень	Населення тис. осіб	
	міст	сільських поселень
Найзначніші (крупніші)	Понад 1000	–
Значніші (крупні)	Понад 500 до 1000	Понад 5 Понад 3 до 5
Великі	Понад 250 до 500	Понад 1 до 3 Понад 0,5 до 1
Середні	Понад 100 до 250 Понад 50 до 100	Понад 0,2 до 0,5
Малі (входять селища міського типу)	Понад 20 до 50 Понад 10 до 20 До 10	Понад 0,05 до 0,2 До 0,05

Чисельність населення, ознака, що є похідною від економічного та адміністративного потенціалу міста. Одночасно, саме кількість населення в місті визначає його полюсність – ступінь локалізації пропульсивних підприємств та установ. А також, впливає на розмір території, планувальну структуру, кількість та якість установ адміністрації та побуту, організацію транспортного сполучення, інженерні мережі та ін. Наприклад, в місті з населенням 20 тис. мешканців пересування здійснюється пішки; понад 20 тис. чол. – виникає потреба в автобусі; понад 100 тис. чол. – у трамваї; 400 тис. чол. – у трамваї, тролейбусі; більше 1 млн. чол. – швидкісному трамваї, метро. У містах до 50 тис. чол. проектується один загальноміський центр, а при більшому розмірі міста – центри житлових районів, міста з населенням понад 100 тис. чол. проектуються переважно з багатоповерховою забудовою.

Загальна демографічна криза є причиною зменшення кількості міст України з населенням більше 1 млн. осіб. У попередньому перелікові з п'яти найзначніших міст, станом на 1 січня 2014 року залишилось – три: Київ (2 868702 тис. осіб), Харків (1 451132 тис. осіб), Одеса (1 017022 тис. осіб). Зовсім недавно, з цього переліку вийшли Дніпропетровськ (993094 тис. осіб) та Донецьк (949825 тис. осіб). Кількість крупних міст, з населенням до 1 млн. осіб, відповідно збільшилася до п'яти (Дніпропетровськ, Донецьк, Запоріжжя, Львів, Кривий Ріг). Кількість великих міст з населенням до 500 тис. осіб становить – 16. Найбільшою є кількість малих, разом з селищами міського типу (371) та середніх (65) міст [18].

Функціональна соціально-економічна спеціалізація – головний фактор, що визначає специфіку міста. За відповідним критерієм в узагальненому вигляді, дослідники розподіляють міста на моно- та поліфункціональні. Подальша деталізація вибудовується

на основі відображення галузевої та видової специфіки. Так, П.В. Круш та О.О. Кожемяченко класифікують міста за наступними групами: промислові, шахтарські, портові, транспортні, управлінські, наукові, культурно-освітні [19].

Функціональна приналежність міста традиційно визначається кількістю населення у місто-утворювальних та містообслуговуючих галузях. Відповідний критерій обраний для класифікації міст у дослідженнях Л.Бакалової, Б.С. Хорева, Г.М. Лаппо. Визначаючи функціональну типологію, Л.Бакалова розподіляє міста на наступні типи: 1) м. Київ як столиця України; 2) найкрупніші та крупні багатофункціональні міста; 3) міста, в яких переважають промислові функції; 4) міста, в яких переважають промислові та транспортні функції; 5) міста, в яких переважають транспортні функції; 6) міста, в яких однаково поєднуються промислові та рекреаційні функції; 7) організаційно-господарські та культурно-побутові центри місцевого значення, центри агропромислових комплексів; 8) промислово-аграрні центри [20].

Функціональна приналежність міст відображається у визначення їх адміністративного статусу, за яким Державний комітет статистики України розподіляє їх на:

- 1) міста державного значення (м. Київ та м. Севастополь);
- 2) міста республіканського значення (міста безпосереднього підпорядкування органам влади АРК та обласного підпорядкування);
- 3) міста районного значення.

Системна основа методології дослідження міст вимагає врахування взаємозв'язку всіх факторів, що визначають зміст та напрям основних процесів його розвитку. Відповідні, комплексні типології засновуються на врахуванні всіх відповідних чинників: населення, функціональної спеціалізації, адміністративного статусу, міста і ролі в економічному просторі, сталості та перспектив розвитку та ін. Близьку до зазначеного переліку критеріїв типологію, сформовано Л.М. Корецьким:

- 1) Столиця – м. Київ;
- 2) Найбільші і великі багатофункціональні міста;
- 3) Промислові центри;
- 4) Міста, що виконують промислові і транспортні функції;
- 5) Транспортні центри;
- 6) Міста перехідного типу;
- 7) Господарські центри місцевого значення;
- 8) Промислові та оздоровчо-курортні центри;
- 9) Міста – курортно-оздоровчі центри [21].

Близький за методологією підхід був використаний А.В. Степаненком, який виділяє 9 типів міст: 1) багатофункціональні; 2) промислові; 3) промислові і транспортні; 4) транспортні; 5) промислові та лікувально-оздоровчі; 6) лікувально-оздоровчі; 7) центри аграрно-промислових комплексів, організаційно-господарські і культурно-побутові центри місцевого значення; 8) без яскраво вираженої функціональної домінанти [22].

Шляхом формування поліфункціональних типологій, які включають в себе декілька груп міст, сформованих за якісними ознаками визначеного переліку критеріїв, будують свої дослідження:

З.В. Герасимчук та О.В. Середа: чисельність населення; першочергові функції; спеціалізація міста; природні умови формування міста; рівень соціально-економічного розвитку; адміністративний статус; роль міста у міжнародній системі міжнародних відносин [23];

С.Є. Саханенко: розмір міста; містоутворюючі ознаки (у т.ч. багатофункціональні міста); місце у системі розселення; історико-генетичні чинники; динамічні типології; ієрархічні; адміністративні; структурні; за типом політичної системи; за формами правління [24];

А.Ф. Мельник: величина (за чисельністю населення), генезис, характер динаміки соціально-економічного розвитку, характер економічної бази, функції міста, система синтетичних показників [25].

Висновки. Враховуючи надбання сучасних дослідників та особливості постіндустріального етапу розвитку соціально-економічних відносин, сформовано наступну мультикритеріальну типологію міст (табл. 2).

Таблиця 2

Мультикритеріальна типологія міст України

№	Критерій типології	Типи міст України
1	Кількість населення	- малі у тому числі селища міського типу (до 50 тис. осіб); - середні (50-250 тис. осіб); - великі (250-500 тис. осіб); - крупні (500-1000 тис. осіб); - найкрупніші (понад 1 млн. осіб)
2	Функціональність	- поліфункціональні міста; - монофункціональні міста
3	Соціально-економічна спеціалізація	- інституційно-господарські центри; - промислові міста; - старо-промислові міста; - транспортно-логістичні міста; - культурно-освітні; - науково-технологічні; - туристично-рекреаційні; - без вираженої спеціалізації
4	Адміністративний статус	- місто державного значення; - місто обласного значення; - місто районного значення
5	Місто і роль в економічному просторі	- глобальне місто, відіграє визначальну роль в формуванні певної сфери світових економічних відносин (фінанси, технології, біржова торгівля); - центральне місто, полюс локалізації та розвитку пропульсивних галузей економіки; - місто, що знаходиться у зоні дифузії полюсу локалізації та розвитку пропульсивних галузей; - периферійне місто, територіально віддалене, старо-промислове, з відсутністю інтеграції у регіональні та національні економічні зв'язки
6	Сталість та перспективи розвитку	- місто – лідер соціально-економічного розвитку; - місто – на підйомі соціально-економічного розвитку; - місто – на спаді соціально-економічного розвитку; - депресивне місто

Анотація. Представлена стаття містить результати дослідження сучасних вимірів дефініції поняття «місто». Дослідження виходить з визнання складності феномену міста та має своїм завданням – формування синтетичної дефініції. Основними змістовими характеристиками сформованого визначення є антропогенність, соціально-економічна

мультифункціональність та наявність умов для задоволення постійно зростаючих матеріальних і нематеріальних потреб. Мультикритеріальна типологія міст України передбачає їх розподіл на групи в залежності від кількості населення, функціональності, соціально-економічної спеціалізації, адміністративного статусу, міста і ролі в економічному просторі, сталості і перспектив розвитку.

Ключові слова: місто, виміри міста, фактори виникнення та розвитку міста, типологія міст, критерії типології, населення міста, соціально-економічна спеціалізація міста.

Аннотація. Представленная статья содержит результаты исследования современных измерений дефиниции понятия «город». Исследование исходит из признания сложности феномена города и имеет своей задачей – формирование синтетической дефиниции. Основными содержательными характеристиками сформированного определения является антропогенность, социально-экономическая мультифункциональность и наличие условий для удовлетворения постоянно растущих материальных и нематериальных потребностей. Мультикритериальная типология городов Украины предусматривает их деление на группы в зависимости от численности населения, функциональности, социально-экономической специализации, административного статуса, места и роли в экономическом пространстве, устойчивости и перспектив развития.

Ключевые слова: город, измерения города, факторы возникновения и развития города, типология городов, критерии типологии, население города, социально-экономическая специализация города.

Summary. Presented article contains results of a study measuring current definition of the concept of "city". The study comes from the recognition of the complexity of the phenomenon of the city and has the task – forming synthetic definition. The main characteristics of the prevailing semantic definition is antropohennist, socio-economic conditions and the availability multyfunkionalnist to meet the ever-growing material and non-material needs. Typology of the multi-cities of Ukraine provides for their division into groups depending on the population, functionality, social and economic specialization, administrative status, and the role of cities in the economic environment, sustainability and development prospects.

Keywords: city, city measurements, factors of city development, types of cities, criteria typology, population, social and economic specialization city.

Список використаних джерел.

1. Доватур А.И. «Политика» Аристотеля // Аристотель. Сочинения: В 4-х т. Т. 4 / Пер. с древнегреч.; Общ. ред. А.И.Доватура.– М.: Мысль, 1983.– С.38-57.– 830 с.
2. Аристотель. Сочинения: в 4 т. – М.: Мысль, 1975. Т. 4. – 864 с.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/page>.
4. Вебер М. История хозяйства. Город / Пер. с нем.; Под ред. И. Гревса; Комментар. Н. Саркитова, Г. Кучкова. – М.: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2001.–576 с.
5. Зиммель Г. Большие города и духовная жизнь / Г. Зиммель // Логос. – 2002. – № 3(34). – С. 1-12.
6. Верменич Я. Проблеми дефініції і генезису міста у науковій спадщині М. Вебера / Я. Верменич // Історико-географічні дослідження в Україні. – Інститут історії України, 2009. – № 11. – С. 7-18.
7. Гринчук Н. Якість життя як визначальний чинник соціальної переорієнтації управління в містах України / Н. Гринчук, В. Ярощук // Управління сучасним містом. – 2004. – № 7 – 9 (15). – С. 259-265.

8. Меліхова Т. Ландшафтна структура урбанізованих територій і потреби людини / Т. Меліхова // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – 2004. – Вип. 31. – С. 153-157.
9. Боже - Гарнье Ж. Очерки по географии городов / Ж. Боже-Гарнье, Ж. Шабо / Пер. с фр. под ред. К.Т. Топуридзе, С.Н. Тагера. – М.: Прогресс, 1967. – 424 с.
10. Лаппо Г.М. География городов с основами градостроительства / Г.М. Лаппо. – Москва: Изд-во МГУ, 1969. – С. 184]. [Хорев Б.С. Проблемы городов / Б.С. Хорев. – М.: Изд-во Мысль, 1975. – 312 с.
11. Економічна енциклопедія у трьох томах / [редкол. С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. – К.: Видавничий центр “Академія”. – Т.2, 2001. – 848с.
12. Лисяк Н.М. Регулювання економічних відносин міста і приміської зони: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.05 “Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка” / Н.М. Лисяк; Ін-т регіон. досл. НАН України. – Львів, 2009. – 20 с.
13. Географія: короткий тлумачний словник / [редкол. О.О. Бейдик (відп. ред.) та ін.]. – К.: Либідь, 2001. – 192 с.
14. Юридична енциклопедія у шести томах / [редкол. Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін.]. – К.: Видавництво “Українська енциклопедія”. – Т.3, 2001. – 792 с.
15. Шкабаро В.М. Конституційно-правовий статус міста в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 “Конституційне право” / В.М. Шкабаро. – К., 2004. – 21 с.
16. Бабаєв В.М. Управління міським господарством: теоретичні та прикладні аспекти: монографія / В.М. Бабаєв. – Х.: Магістр, 2004. – 204 с.
17. Балик Т.В. Управління конкурентоспроможністю міста / Т.В. Балик // Коммунальное хозяйство городов. – 2010. – № 92. – С.11-19.
18. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2014 року. – К.: Державна служба статистики України, 2014. – 112 с.
19. Круш П.В., Кожемяченко О.О. Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень / П.В. Круш, О.О. Кожемяченко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 320 с.
20. Бакалова Л. Структурно-функціональна типологія міст як ефективний інструмент управління розвитком міста / Л. Бакалова // Управління сучасним містом. – 2007. – № 1–12 (25–28). – С. 182-192.
21. Корецкий Л.М. Типология и классификация городов – научно-методическая основа конструктивных решений их перспективного развития / Л.М. Корецкий // Территориальная организация производства и расселения. – К.: КГПИ, 1982. – С. 3-22.
22. Степаненко А.В. Социально-экономическое развитие городов (проблемы комплексности и сбалансированности) / А.В. Степаненко. – К.: Наук. думка. – 1988. – 205 с.
23. Герасимчук З.В., Серета О.В. Особливості типології міст як передумова ефективного стратегічного управління їх розвитком / З.В. Герасимчук, О.В. Серета // Економічний форум. – 2012. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eforum-lntu.com/osoblivost%D1%96-tipolog%D1%96%D1%97-m%D1%96st.html>.
24. Саханенко С.Є. Теоретичні та організаційно-функціональні засади політичного управління містом в умовах самоврядування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з держ. упр.: спец. 25.00.04 “Міське самоврядування” / С.Є. Саханенко; Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Д., 2005. – 40с.
25. Мельник А.Ф. Організаційно-економічний механізм розвитку регіону: трансформаційні процеси та їх інституційне забезпечення: монографія / А.Ф. Мельник – Тернопіль: Економічна думка, 2003 – 630 с.